

Μαρουσώ Αθανασίου*

Έρωσ – Θάνατος 0 – 1

Ας ξεκινήσουμε με μια συνειδητοποίηση. Αυτή τη στιγμή που σας γράφω ένα δημόσιο φιλί κοστίζει εξακόσια ευρώ. Όχι, δεν μιλάμε για ένα φιλί μεταξύ ομοφυλοφίλων που κοστίζει εξακόσια ευρώ συν τη βία που ενδεχομένως να υποστούν οι εραστές ή οι ερωμένες κλπ., μιλάμε για ένα φιλί από εκείνα που μέχρι πρότινος αποδεχόταν σύμπασα η ελληνική κοινωνία να είναι φανερά. Αυτός ο, περιορισμός θα πω, αφορά σε πρώτη ανάγνωση την πανδημία. Όμως οι επιλογές που κάνει μια κοινωνία την καθορίζουν. Αυτή η κοινωνία λοιπόν, έχει αποφασίσει ότι η εγγύτητα μεταξύ αγνώστων στα μέσα μαζικής μεταφοράς είναι νόμιμη, αλλά η εγγύτητα μεταξύ εραστών, γνωστών ή αγνώστων, είναι παράνομη. Η διαφορά βέβαια, έγκειται στο γεγονός ότι η επαφή με τον άγνωστο στο λεωφορείο είναι αναγκαία για να πας στη δουλειά. Αντιθέτως, η επαφή με έναν εν δυνάμει εραστή ή μια εν δυνάμει ερωμένη δεν κινεί καθόλου την αγορά.

Αν δεχτούμε ότι ο μπαμπάς Φρόιντ έχει δίκιο για τη σύνδεση Έρωσ – Θάνατος, ότι δηλαδή η ορμή προς τον Θάνατο αντιτίθεται στον Έρωτα, την τάση προς την επιβίωση και άλλες δημιουργικές καταστάσεις για τη ζωή, τότε καταλαβαίνουμε ότι βάζοντας τον έρωτα σε αναστολή μένει μονάχος του ο θάνατος να κόβει βόλτες στην Αλεξάνδρα μετά τις 9 το βράδυ και μάλιστα χωρίς σκύλο. Κι εδώ αρχίζουν οι ερωτήσεις. Πώς μπορεί να υπάρξει τέχνη όταν δεν υπάρχει ζωή; Τι τέχνη θα είναι αυτή και για ποιους; Ακούω ήδη πολλούς να αντιδρούν λέγοντας ότι μιλάμε για μία κατάσταση προσωρινή και πως δεν θα πάθει και κανείς τίποτα αν μείνει ανέραστος για κάποιους μήνες. Προέχει η ασφάλεια. Προέχει το κοινό καλό. Αλλά μιλάμε όντως για κάτι προσωρινό ή μιλάμε για μια νέα κανονικότητα; Ακούω και τους άλλους να λένε: μα οι καλλιτέχνες ήταν πάντοτε μοναχικοί. Σ' αυτούς ειδικά, τους πλανημένους, θέλω να πω ότι είναι άλλο να προσμένεις μόνος κι άλλο να ξέρεις πως δεν θα 'ρθει. Στη δεύτερη περίπτωση μιλάμε για μια θλιβερή απώλεια που καθιστά τη μελαγχολία μια μόνιμη συνθήκη. Η εξέγερση όμως, δεν πίνει νερό ποτέ απ' αυτό το πηγάδι.

Επομένως, το ερώτημα τελικά είναι ακριβώς αυτό: Πώς εξηγείται κανείς απέναντι στη μοναξιά, όταν το καθεστώς τον θέλει απομονωμένο, ανέγγιχτο; Ο Άλλος δεν ξαναγίνεται εύκολα πραγματικός για να σηκώσει το πιρούνι. Το χάσμα είναι εξ ορισμού εκεί κι η απόσταση μεγαλώνει. Δεν υπάρχει διέξοδος απ' την απόσταση. Φοβάμαι πως την πατάμε σαν τον βραστό βάτραχο, αποχαυνωνόμαστε στη ζεστασιά του νερού και δεν θα πηδήξουμε έγκαιρα απ' την κατσαρόλα. *Η συνήθεια είναι σπουδαίος σιγαστήρας* και συνηθίζουμε εύκολα στην καταπίεση. Κι αν κανείς ξεσηκώνεται μόνος του, μοιάζει σαν ένα ανδρείκελο που κουνάει σπαστικά χέρια και πόδια. Αυτός ο ξεσηκωμένος, ο μόνος, θα είναι πάντα καταδικασμένος σε θάνατο, γιατί η μοναξιά δεν μπορεί να γεννήσει καμία αλλαγή προς όποια κατεύθυνση.

* *Ποιήτρια, μεταφράστρια*